

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet, Mellomkirkelig råd, Samisk kirkeråd

Det kongelige kultur- og kirkedepartementet
Kirkeavdelingen
Postboks 8030 Dep
0030 OSLO

Dato: 02.07.2007

Vår ref: 07/11-5 OIB

Deres ref:

Plan for Kirkerådets forberedelser til valgene 2009 og 2010

De siste menighetsrådsvalgene har hatt en velgeroppslutning på ca 4 prosent. Både fra kirkelig og politisk hold anses det som utilfredsstillende i en folkekirke der 83 prosent av landets innbyggere er medlemmer, at oppslutningen om valgene er så vidt liten. Kirkerådet ser at det er et stort behov for og potensiale i at valgene blir bedre forberedt og koordinert fra nasjonalt nivå. Kirkerådet er villig til å ta på seg det ansvaret og ønsker å legge ned en betydelig innsats både for å styrke kvaliteten på valg gjennomføringen, utrede ulike sider ved kirkelige valg samt gjøre hva vi kan for å øke valgdeltakelsen.

Kirkerådet har derfor allerede startet arbeidet med å legge til rette for gjennomføring av de kirkelige valg 2009 og 2010. Vårt planleggingsarbeid, som vi reflekterer i dette brevet, legger altså opp til en større satsning på valgene enn kirken har gjort tidligere.

Menighetsrådsvalgene er folkekirkenes største samlede henvendelse til sine medlemmer. Mediesamfunnets økte krav til kompetent kommunikasjon sammenholdt med mange kirkemedlemmers mangel på kjennskap til sin lokale menighet, gjør det nødvendig å styrke oppmerksomheten rundt menighetsrådsvalgene kraftig. Den planen Kirkerådet nå vil ha departementets synspunkter på, tar både for seg tiltak for å styrke menighetenes innsats i nominasjonsfasen og valgavviklingen og tiltak for å gjøre menighetsrådsvalget kjent og interessant for kirkens medlemmer.

For å kunne rette tiltakene inn slik at effekten blir størst mulig, mener Kirkerådet det er avgjørende å gjennomføre visse forskningsarbeider og utredningsarbeider rundt det kirkelige demokrati. Vi foreslår derfor at det blir stilt midler til rådighet for et utrednings- og forskningsprogram.

Det er krevende å antyde kostnader på såpass store felt. Men vi mener at vi allerede nå kan antyde noen investeringer som er nødvendig for en forsvarlig satsning innen de viktigste oppgaveområdene for gjennomføring av kirkelige valg.

Dokumentet skisserer et prosjekt som krever ekstraordinær innsats allerede i 2008 og vil vare til ut år 2010. Denne innsatsen vil være helt avhengig av ekstrabevilgninger fra departementet. Kirkerådet er av den oppfatning at økt valgoppslutning ved menighetsrådsvalget i 2009 best kan oppnås dersom det settes inn ressurser til å forberede dette allerede tidlig i 2008.

Vi har satt oss følgende hovedmålsettinger:

- Deltakelsen ved menighetsrådsvalget i 2009 skal økes betydelig i forhold til oppslutningen om valget i 2005.
- Menighetsrådsvalget 2009 og bispedømmerådsvalget i 2010 skal ha høy offentlighetsprofil og fremstå som åpne valg med relevans for alle kirkens medlemmer.
- Alle stemmerettigede ved menighetsrådsvalget skal kjenne til hvor og når de kan avgi sin stemme.
- Lokale valgmedarbeidere og andre ansatte og tillitsvalgte skal tilbys kurs, veiledning og materiell som inspirerer og motiverer til økt satsing på menighetsrådsvalget
- Vi vil skaffe oss kunnskap om de forhold som påvirker de stemmeberettigedes valgdeltakelse

Budsjettering av hovedområdene

1. Tilrettelegging for menighetsrådsvalg og bispedømmerådsvalg 2009

For å tilrettelegge og koordinere et stort menighetsrådsvalg, må en rekke oppgaver løses. Kirkerådet har identifisert en rekke tiltak som kan iverksettes. Vi tror at det må satses på mange ulike tiltak, derfor er listen over behov for tilrettelegging nokså mangfoldig. Det utarbeides en egen tiltaksplan som beskriver tiltakene nærmere. Denne tiltaksplanen sikter vi på å lage ferdig til september 2007.

Valgkort er også tatt inn her. Dette er et gammelt forslag som samtidig kan gi en mulighet til å orientere folk om deres medlemskap i kirken, og på den måte øke kvaliteten på kirkens medlemsregister. Et eksakt beløp for denne kostnaden er ikke utredet, men vi snakker naturligvis om atskillige millioner, vi antyder 20,1 mill her. Dette spørsmålet er for øvrig til behandling i departementet allerede og vil måtte gjennomarbeides nøye dersom det skal gi en ønsket effekt.

	Budsjett 2008	Budsjett 2009	Budsjett 2010	Samlede kostnader
Undersøkelse blant kirkemedlemmene – spørreundersøkelse utført av mediefirma		500 000	1 500 000	
Erfaringsundersøkelse blant menighetsrådsmedlemmer	100 000	500 000		
Informasjonskampanjer om valgbarhet og nominasjon	500 000	1 000 000		
Informasjon til alle medlemmer, reklamekampanje; offentlig anbud annet materiell	1 000 000	8 000 000	250 000	
Web-redigering	500 000	500 000		
Andre tiltak for økt valgdeltakelse		100 000		
Kursvirksomhet	0	300 000		
Utsendelse av valgkort – kombineres med "statusbrev om kirkemedlemskap"	100 000	20 000 000		
Forsøks- og utviklingsmidler?	300 000	600 000	300 000	
Tilskudd til lokale tiltak (MR/FR)		6 000 000		

Tilskudd til regionale tiltak (BDR)		2 500 000		
Håndbok for MR og FR		250 000		
Samlede kostnader	2 500 000	40 250 000	1 800 000	44 550 000

2. Utredninger av grunnlagsspørsmål i det kirkelige demokrati

Seminalet 8. mai og pågående utredninger i Kirkerådet har avdekket større behov for å avklare en rekke grunnlagsspørsmål for det kirkelige demokratiets funksjon i Norge. I dette ligger blant annet spørsmål om hvilken kirkelig struktur kirken ønsker å ha og hvilket demokratibegrep som skal benyttes i kirken.

	Budsjett 2008	Budsjett 2009	Budsjett 2010	Samlede kostnader
Arbeidsgruppe	40 000	40 000		
Sekretær for arb gruppen, administrasjonskostnader	100 000	200 000		
Gjennomføre undersøkelses- og utredningsarbeider: - nominasjons- og valgprosess - det kirkelige demokratiets funksjon - holdninger og legitimitet	0	150 000		
Forskningsmessig evaluering av forsøk	100 000	300 000	100 000	
Utredninger - teoretiske perspektiver på kirkelig demokrati	200 000	400 000	400 000	
Samlede kostnader	440 000	1 450 000	500 000	2 390 000

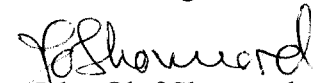
3. Forskning

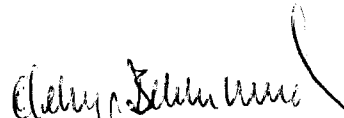
Vi ser det tjenlig at det organiseres et eget forskningsprogram med flere underliggende prosjekter. Et slikt program bør bli såpass forsvarlig faglig fundert at oppgaven(e) bør anbudsutsettes. Det finnes flere aktuelle samfunnsvitenskapelige miljøer som kan komme i betraktning. Når det gjelder valgforskning snakker vi om relativt store beløp når ulike sider ved det allmenne folkedemokratiet skal undersøkes. Det er derfor grunn til å understreke at vi for det kirkelige demokratiet bør stille samme type kvalitetskrav til forskningsarbeider. Beløpene blir derfor nokså høye.

	Budsjett 2008	Budsjett 2009	Budsjett 2010	Samlede kostnader
Utvikling av konkurransegrunnlag, forberede anbuds konkurranse	50 000	100 000		
Gjennomføre større undersøkelses- og forskningsarbeider: - nominasjons- og valgprosess - det kirkelige demokratiets funksjon - holdninger og legitimitet	0	2 000 000 – 4 000 000	1 000 000	
Styringsgruppe	50 000	200 000	100 000	
Forskningsmessig evaluering av forsøk		400 000		
Sekretær for styr. gruppen, administrasjonskostnader	50 000	200 000		
Utredninger - teoretiske perspektiver på kirkelig demokrati	0	600 000		
Samlede kostnader	150 000	3 500 000 – 5 500 000	1 100 000	4 750 000 – 6 750 000

Denne oversikten ønsker vi å drøfte med departementet før vi går videre i vårt planleggingsarbeid samt legger saken fram for Kirkerådet. Vi ønsker å drøfte både målsetningene for forberedelser og gjennomføring av valgene, samt de tiltakene som vil være nødvendig for å nå lengst mulig i å få økt valgdeltakelsen.

Med vennlig hilsen

Jahn-Olaf Skonnord
Fung. direktør

Ole Inge Bekkelund
seksjonsleder

- PKA: "Forskningsprosjekt kirkelig demokrati valgordning" – 26.03.06
- PKA: "Utredning av forsøksordninger ved de kirkelige valg 2009-2010 – 01.06.07